

Karar CM/ResDH(2025)263

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin **Batı ve Diğerleri/Türkiye davasına ilişkin kararının uygulanması****Batı ve Diğerleri - Türkiye**

(Bakanlar Komitesi tarafından 17 Eylül 2025 tarihinde
1537. Bakanlar Komitesi Toplantısında kabul edilmiştir)

Başvuru No.	Dava	Nihai Karar	33097/96
33097/96	BATI VE DİĞERLERİ	03/06/2004	03/09/2004

Bakanlar Komitesi, İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin (bundan sonra "Sözleşme" ve "Mahkeme" olarak anılacaktır) 46. maddesi 2. fıkrası uyarınca, Komite'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kesinleşmiş kararlarının uygulanmasını denetlediği hükmünü göz önünde bulundurarak;

Söz konusu davada Mahkeme tarafından Komite'ye iletilen kesin kararı ve 1994–2013 yılları arasında, polis ve güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen ölümler, işkence ve kötü muamele ile aşırı güç kullanımına ilişkin soruşturmanın ve cezai kovuşturmanın etkisizliği nedeniyle tespit edilen ihlalleri, buna gözaltılar sırasında, polis nezaretinde ve sorgulamalarda ve barışçıl gösterilerin dağıtılması sırasında yaşanan olayları dikkate alarak;

Taraf Devlet'in, Sözleşme'nin 46. maddesi 1. fıkrası uyarınca, taraf olduğu davalarda verilen tüm kesin kararlara uymakla yükümlü olduğunu ve bu yükümlülüğün Mahkeme tarafından verilen tazminat ödemelerinin ötesinde, ilgili durumlarda Taraf Devlet makamları tarafından:

- tespit edilen ihlalleri sona erdirmek ve sonuçlarını ortadan kaldırmak amacıyla bireysel önlemler alınmasını ve mümkün olduğunca *Sözleşmenin ihlalden önceki durumun sağlanması*; ve
- benzer ihlallerin tekrarlanmasını önleyecek genel önlemlerin alınmasını gerektirdiğini hatırlatarak;

Davalı Devlet Hükümeti'ni, yukarıda belirtilen yükümlülüklerle uyum sağlamak amacıyla alınan önlemler hakkında Komite'ye bilgi vermeye davet ettikten sonra;

Hükümet tarafından sunulan ve Mahkeme tarafından hükmedilen adil tazminatın ödenmesine ilişkin bilgiler de dahil olmak üzere, kararın uygulanması için alınan tedbirleri belirten eylem raporunu inceledikten sonra (bkz. belge DH-DD(2025)807);

Komitenin, önceki incelemelerinde, *Batı ve Diğerleri* davaları grubu altında, başka bireysel önlemlerin alınmasının gerekli olmadığı veya alınamayacağı 144 tekrarlayan davayı zaten kapatmış olduğunu ve ayrıca, öncü *Batı ve Diğerleri* davası için, geçerli zamanaşımı süreleri nedeniyle bireysel önlemlerin alınmasının mümkün görünmediğini belirtmiş olduğunu hatırlatarak;

Davalı Devlet'in benzer ihlallerin önlenmesi ve önemli genel önlemlerin alınması yönündeki önemli çabalarını memnuniyetle karşılayarak; bu önlemler arasında esaslı mevzuat ve kurumsal reformlar yer almaktadır, örneğin:

- Gözaltı ve tutuklama süreçlerine ilişkin ek güvence tedbirlerinin kabulü, örneğin bazı suçların soruşturulması bağlamında ücretsiz avukata erişim ve gözaltı yerlerinin CCTV kameraları ile izlenmesi,
- 2016 yılında Ceza Muhakemesi Kanunu'na eklenen 1. ek madde ile işkence dahil belirli suçlara ilişkin soruşturmanın öncelikli olarak yürütülmesinin ve bu suçlar nedeniyle kolluk kuvvetlerine karşı başlatılan soruşturmanın acil bir mesele olarak değerlendirilmesinin öngörülmesi,

- Yargı süreçlerinin sonuçlandırılmasına ilişkin öngörülen kendi kendine belirlenen süreler kapsamında uyumu sağlamak amacıyla görevdeki savcı ve hâkim sayısının önemli ölçüde artırılması gibi sürekli kapasite geliştirme önlemleri,
- Soruşturmanın etkinliğini artırmaya yönelik çok sayıda eğitim ve işbirliği faaliyeti,
- 2025–2029 dönemini kapsayan insan haklarının korunmasını güçlendirmeye yönelik son Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin kabulü;

Yetkililerin işkenceyle mücadele ve sürekli yargı reformları konusundaki taahhüdünü teyit eden, kararlı ve net üst düzey siyasi mesajların devam etmesi;

Ayrıca, Anayasa Mahkemesi'nin, iç hukuk düzeyinde korunmayı ve cezasızlıkla mücadeleyi güçlendiren ve benzer başvuruların Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne getirilmesine çok az alan bırakan, Sözleşmeye uygun tutarlı yaklaşımını göz önünde bulundurarak;

Komitenin, hâlâ izlemekte olduğu genel önlemler kapsamında, idari yetkilendirme prosedürü, Anayasa Mahkemesi'nin yaşam hakkı ihlalleri ile ilgili olarak Devlet'in sorumluluğu konusunda delil yükümlülüğünü belirlerken izlediği yaklaşım ve *Elvan ve Hasan Köse* davaları çerçevesinde kararın açıklanmasının ertelenmesi uygulamasını hatırlayarak;

Mevcut davanın kapatılmasının, Komite'nin bu konulara ilişkin genel önlemleri değerlendirme hakkını hiçbir şekilde etkilemediğini kaydederek;

Bu davada Sözleşme'nin 46. maddesinin 2. fıkrası uyarınca görevini yerine getirdiğini BEYAN ETMİŞ ve incelemeyi kapatmaya KARAR VERMİŞTİR.